IN MEMORIAM
BRANKO FUČIĆ (1920.-1999.)

Akademik Branko Fučić, rođen je u Dubašnici na otoku Krku 8.rujna 1920., a umro u Rijeci 31. siječnja 1999. Pokopan je u rodnoj Dubašnici 1. veljače 1999. Vrhunski znanstvenik, povjesničar umjetnosti, poznavatelj i proučavatelj glagoljizma, paleograf, arheolog, povjesničar kulture, putopisac, zavičajni povjesničar. Doktorat znanosti stekao je 1966. g. u Ljubljani kod akademika France Stelea disertacijom "Srednjovjekovno zidno slikarstvo u Istri". Proglašen je doktorom teologije *honoris causa* na Katoličkom bogoslovskom fakultetu u Zagrebu, gdje je bio Comendator Ordinis Sancti Gregorii Magni, član Hrvatskog teološkog društva "Kršćanska sadašnjost", te "Hrvatskog mariološkog instituta" u Zagrebu.

Rođen u učiteljskoj obitelji u Dubašnici, gdje je proveo djetinstvo, od 1927. g. živi u Zagrebu. Ovdje polazi Četvrtu realnu gimnaziju koju maturira 1938. g., a zatim se upisuje na Filozofski fakultet Sveučilišta gdje studira grupu predmeta: povijest umjetnosti s klasičnom arheologijom, nacionalnu i opću povijest, te pomoćne povijesne znanosti i talijanski jezik. Diplomirao je 1944. g. Zaposlio se zatim u Konzervatorskom zavodu i Historijskom institutu Jugoslavenske akademije (današnjem Odsjeku za povijesne znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti) u Zagrebu gdje radi do 1952. g., kad prelazi u Rijeku, u Jadranski institut Akademije u kojem radi do odlaska u mirovinu. Karakterističan je njegov rad i istraživanja na terenu, tj. na području Istre, Krka, Cresa, Lošinja, Hrvatskog primorja, sve do rijeke Kupe, gdje se posebno bavi srednjovjekovnim freskama i gla-

goljskim izvorima. Vezalo ga je prisno poznanstvo sa znanstvenicima glagoljašima, Vinkom Premudom, Stjepanom Ivšićem, Josipom Vajsom, Josipom Hammom, te povjesničarima Ljubom Babićem, Ljubom Karamanom, Mihom Baradom, Anđelom Horvat, Danilom Klenom, Vandom Ekl i drugima s kojima je surađivao i prijateljevao.

Na njegovu znanstvenu formaciju značajno su djelovali: prof.dr.h.c. Vjekoslav Štefanić, slavista i dr. Vladimir Mošin, povjesničar, koji su u Historijskom institutu u Zagrebu držali tečajeve glagoljske i ćirilske paleografije u okviru postdiplomskog studija pomoćnih povijesnih znanosti.

Kao mlad literata i angažirani kršćanski mislilac, personalist, surađivao je u časopisu *"Luč"*, gdje je objavio značajne pjesničke i druge priloge. Brojne znanstvene radove objavio je u *"Bulletinu Zavoda za likovne umjetnosti JAZU"* iz kojih je stvorio, vrlo rano, značajno djelo *"Istarske freske"* (Zagreb 1963.), čime je uvrstio Istru u sastavni dio europske umjetnosti, Istru i glagoljicu, koji su do tada bili zanemareni i, gotovo, nepoznati. Obradio je i vrednovao mnoge značajne freske kao: Beramske freske, Humski triptih, Draguć i Anton iz Padove, Oprtalj, Bazgalji, Boljun, Sveta Agata kod Kanfanara, Šareni majstor i druge. Još ranije objavio je dragocjeni *"Izvještaj o putu po Cresu i Lošinju"* s preciznim čitanjem *Valunske ploče*, *"Izvještaj po Istri i Labinu"*, uz objavljivanje *Plominskih natpisa*, zatim, čitanje *Krčkog natpisa* i *Grdoselskog ulomka*, rad o Gračišću i crkvici sv. Marije *"fundadora"* Petra Beračića, radove o *Ročkom abecedariju*, *Humskom grafitu* i *Humskom triptihu*, o krugu oko *Beramskih fresaka Vincenta iz Kastva* i *Ivana iz Kastva* u Hrastovlju. Značajan je njegov rad na izdanju *"Istarske Danice"* za 1972. godinu. Suradnik i suator *"Leksikona ikonografije, liturgike i simbolike zapadnog kršćanstva"* (Zagreb 1979.), uz R. Ivančevića, A. Badurine i M. Grgića, Fučić je objavio brojne i značajne priloge.

Njegova glagoljska istraživanja dopunjavana su uvijek s arheološkim radovima koje je obavljao u Istri i na području Senja. Posvetio se, dakako, Jurandvoru u Baškoj i naročito čitanju *"Bašćanske ploče"*, te utvrđivanju njezina izgubljenog pandana. Posvetio se uređenju i postavljanju *"Glagoljskog lapidarija"*, te izradi vrijednih kataloga izložbi u Rijeci, Roču, Humu, Krku, Cresu i Valunu. Nakon što je objavio radove *"Glagoljica i dalmatinski spomenici"* (Split 1980.), te *"Najstariji hrvatski glagoljski natpisi"* (Zagreb 1971.), Fučić nam je podario i monumentalno djelo *"Glagoljski natpisi"* (Zagreb 1982.) u kojem je na 420 stranica objavio nekoliko stotina natpisa većim djelom na temelju vlastitog istraživanja. Za to je djelo primio Republičku nagradu za znanstveni rad. Objavio je i sažeti rad o glagoljskoj epigrafici i kulturno historijskim vidovima iste (Zagreb 1983.). Radio je zdušno na izradi značajnih odljeva čuvenih glagoljskih spomenika i grbova primorskih gradova, na temelju čega su nastali i Fučićevi glagoljski lapidariji. Sam za sebe je govorio da je bio fotograf, mjernik, crtač i gipsar. Za svoje djelo primio je uglednu *Herderovu nagradu* u 1985. godini.

Književne i literarne odlike njegova rada, koje je pisao sadržajno, sočno i zanimljivo, došle su naročito do izražaja u radu *"Kulturno-povijesni putopis po otočju Cresa i Lošinja"* - *"Apsyrtides"*, (Zagreb 1990., 1995.) za koji je dobio nagradu za popularizaciju znanosti. Fučićevi kulturno-historijski pogledi i proučavanje srednjovjekovnih istarskih fresaka došla su do izražaja u njegovu djelu *"Vincent iz*

Kastva" (Zagreb 1992.) u kojem su objavljeni tekstovi na hrvatskom, njemačkom i talijanskom jeziku.

Svoju dušu, svoj odnos prema životu i životnoj radosti i oblicima sadržanim u pripremanju jela i pića, izrazio je objavljujući knjižicu *"Gaštronomija grišnoga fra Karla z Dubašnice"* (Rijeka 1996., 1997.) u kojoj je, na temelju glagoljski pisanih tekstova, uz vlastite dopune i prerade, dao žive iskaze krčkog glagoljaša.

Posljednje Fučićevo objavljeno djelo je *"Terra incognita"* (Zagreb 1997., 1998.), u kojem je opisao putovanja kroz Istru, s navodom značajnih dokumenata. Tu je među prvima Istarski razvod, a zatim i mnogi drugi. Objavljena su ovdje mnoga njegova predavanja održana na radiju Rijeke i Zagreba. Neobjavljeni su ostali njegovi prilozi pod naslovom *"Fraške"*. Za njegov rad i djelovanje dodijeljena mu je post-humno nagrada za životno djelo Primorsko-goranske županije. Fučić je objavljivao u brojnim znanstvenim časopisima kao što su: *Slovo, Croatica christiana periodica*, i dr., te u *Zborniku Zavoda za povijesne i društvene znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti* i *Raspravama iz hrvatske kulturne prošlosti.*

Miroslav Kurelac